

Prawnik informuje

Stosunkowo wiele pytań wśród członków naszego Związku wywołuje kwestia pracy w szczególnych warunkach i nienabycia prawa do emerytury z tego tytułu. Poniżej postaram się wyjaśnić i uporządkować tę tematykę.

Rekompensata

Zgodnie z przepisem art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (uep) rekompensata to „odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeżdą prawa do emerytury pomostowej”.

Zgodnie z przepisem art. 21 ust. 1 uep „Rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat”. Innymi słowy, jeżeli ktoś przepracował co

najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (wykaz takich prac zawarty jest w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze) i nie nabył prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach, ani do emerytury pomostowej, może skorzystać z instytucji rekompensaty.

Zgodnie z przepisem art. 21 ust. 2 uep „Rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS”. Powstaje pytanie, co w sytuacji, kiedy ktoś mógł skorzystać z emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych, a tego nie zrobił. Wydaje się, że aktualna linia orzecznicza skłania się w kierunku takim, że rekompensata jest świadczeniem dla osób, które nie miały możliwości nabyć prawa do takiej emerytury, a nie takich, które mając możli-

wość wnioskowania o wcześniejszą emeryturę nie uczyniły tego. Sądy w uzasadnieniach wielu orzeczeń wskazują na definicję rekompensaty przytoczoną na początku niniejszego artykułu: „rekompensata – odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury.” Chodzić więc będzie o osoby, które przepracowały 15 lat w szczególnych warunkach, lecz przed 1 stycznia 1999 r. nie miały np. wystarczającego stażu ubezpieczeniowego (20 lat kobiety, 25 lat mężczyźni) i dlatego nie miały możliwości nabyć prawa do wcześniejszej emerytury.

Forma rekompensaty

Zgodnie z przepisem art. 23 ust. 1 „Ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę”. Składając więc wniosek o emeryturę z powszechnego wieku (60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni), na formularzu wniosku emerytalnego zaznaczamy pozycję dotyczącą rekompensaty i załączamy świadectwa pracy wskazujące na 15 lat pracy w szczególnych warun-

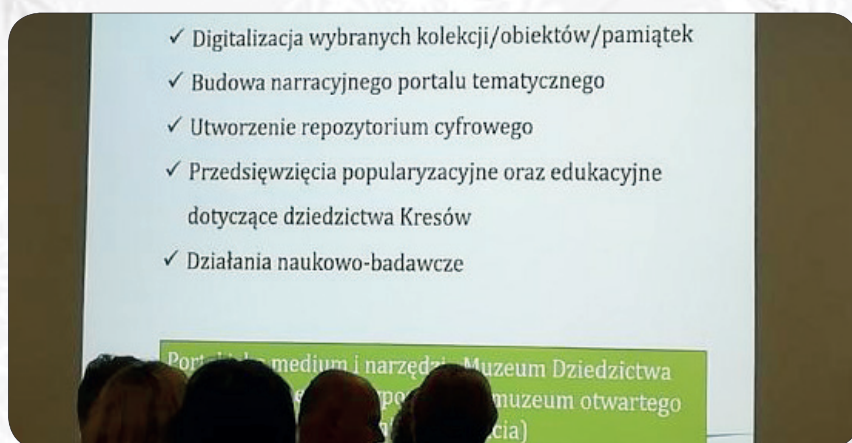
kach. Zgodnie z przepisem art. 23 ust. 2 uep „Rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego (...)”.

Spory dotyczące warunków szczególnych

W przypadku nieuznania przez ZUS okresu pracy w warunkach szczególnych, np. ze względu na nieprawidłowo wypełnione świadectwo pracy i wydania w związku z tym decyzji odmownej w zakresie przyznania prawa do rekompensaty, istnieje możliwość odwołania. W tym celu, w ciągu miesiąca od doręczenia decyzji odmawiającej prawa do rekompensaty, należy złożyć odwołanie do właściwego sądu okręgowego za pośrednictwem ZUS. W odwołaniu należy wskazać dowody na podstawie, których możemy udowodnić wykonywanie pracy w szczególnych warunkach, np. zeznania świadków, którzy w tym czasie z nami pracowali.

Rafał Rzepecki

Strategia dla kultury

Główne kierunki działania w zakresie dziedzictwa kulturowego

12 grudnia w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego odbyło się spotkanie poświęcone wojewódzkim instytucjom kultury. Przedmiotem narady było omówienie spraw bieżących i strategicznych dla kultury w naszym regionie w kontekście roku 2019 i planów na rok 2020. Na spotkanie zaproszeni zostali dyrektorzy, księgowi oraz przedstawiciele związków zawodowych działających w instytucjach kultury województwa podkarpackiego.

Spotkanie otworzył Robert Godek Dyrektor Departamentu Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego, po czym wszystkich zaproszonych gości serdecznie przywitał Władysław Ortyl Marszałek Województwa. Zagadnienia poruszone w czasie spotkania dotyczyły współpracy samorządu województwa podkarpackiego z instytucjami kultury, wykonania budżetu województwa w 2019 roku i projektu na 2020, współpracy służb konserwatorskich

z wojewódzkimi instytucjami kultury, wniosków i zaleceń wynikających z działalności kontrolnej w jednostkach kultury województwa, współpracy jednostek kultury województwa podkarpackiego z Departamentem Promocji Turystyki i Współpracy Gospodarczej. Przedstawiono projekt nowej strategii rozwoju Województwa Podkarpackiego w kontekście kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego a także przekazano informacje na temat Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2027 w kontekście przygotowanych projektów oraz główne kierunki działania w zakresie dziedzictwa kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem projektu Portal Muzeum Dziedzictwa

Kresów Dawnej Rzeczypospolitej. Spotkanie zakończono przedstawieniem projektu budżetu Województwa Podkarpackiego na 2020 rok zakresie instytucji kultury, w którym zaplanowano podwyżki dla pracowników instytucji kultury w roku 2020 na łączną kwotę 4,5 ml.

Zaproszenie do udziału w spotkaniu przedstawicieli związków zawodowych było niezwykle istotne z punktu widzenia dobrych praktyk na przyszłość, podczas spotkania wielokrotnie podkreślano znaczenie kapitału ludzkiego w tworzeniu dziedzictwa kulturowego województwa podkarpackiego naszej małej ojczyzny.

Bożena Lauzer

Przewodnicząca KZ NSZZ Solidarność
Przy Muzeum-Zamku w Łańcucie

